

Sobre els tòpics

Vicent Usó

El Periódico Mediterráneo, suplement Cuadernos

31/3/2002

Carles Bellver presenta el seu segon llibre de contes

Carles Bellver (Castelló, 1967) va publicar el seu primer llibre de contes, 'Allò que és meu', en 1993, fa quasi una dècada. Des d'aleshores, però, no ha estat en silenci: els seus relats han vist la llum en antologies diverses, en la premsa o en la Xarxa, amb la qual manté una relació fecunda. Fa unes setmanes acaba d'eixir al carrer la seua segona obra, 'Llibre de tòpics', un volum també de contes.

Pregunta: Molts dels seus contes freqüen els límits de la realitat, què hi busca?

Resposta: A l'hora d'escriure no em plantejo que la realitat tinga límits. Seguisc més o menys la recepta clàssica d'André Breton sobre l'escriptura automàtica: deixar fluir les idees lliurement, sense aturar-me a controlar o corregir el que ix. Això és la primera fase. Després cal treballar l'estructura, l'estil... Però el que volia remarcar és que al llarg dels anys he acabat entenent unes quantes coses: una, que sóc incapaç d'escriure d'una altra manera, és a dir, seguint un pla preconcebut, intentant expressar un missatge conscient; dues, que no se'm solen acudir històries realistes, i tres, que no cal recórrer al realisme per parlar de la realitat. Això no és cap sorpresa: és el que feien Bioy Casares o Cortázar, per exemple, i tants altres. Les meues ficcions ambiguament o obertament fantàstiques, sense buscar-ho, tracten sobre mi, sobre l'altra gent i sobre el món en general, sempre, és clar, des del meu punt de vista. Et pose un exemple: quan vaig escriure el conte "Sarcophilus" jo només pensava en l'animalet, un diable de Tasmània, en aquell pis de Londres tan sinistre, i la seua terrible transformació, però en acabant me n'adone, i em resulta obvi, que aquesta història parla del pas a l'edat adulta, de com ens perverteixen les exigències socials, etc. I es podrien fer reflexions semblants sobre "Dona de Leng", "Un esperit minúscul" o qualsevol altre conte del llibre.

P: Al "Llibre de tòpics" fa referència a un saber ocult, a criatures oblidades per la ciència oficial. Creu que aquesta margina aquells aspectes que no comprén?

R: Qualsevol sistema de coneixement necessàriament es deixa fets per explicar. Però no em propose convèncer ningú d'això. Els meus contes no són vehicle de tesis filosòfiques sobre

la ciència o la cultura, tot i que poden reflectir les meues opinions sobre aquests assumptes. Les referències que esmentes formen part de l'escenari de les meues històries: serveixen per crear una atmosfera. L'existència d'un saber ocult, i d'una història i una realitat ocultes, és un lloc comú de la literatura fantàstica, des de fa més d'un segle, que té l'origen en les societats secretes i moviments esotèrics d'una mica abans, com ara teòsofs i espiritistes. És un recurs suggeridor i fascinant, que narrativament funciona bé —només caldria recordar l'èxit permanent de Lovecraft—, però em pense que no l'he fet servir més que en el conte que dona títol al recull i en els apèndixs breus que el segueixen. Per exemple en aqueixa «Història del Tombatossals» completament apòcrifa.

P: Troba que hi ha un cert revifament de la literatura fantàstica i dels contes?

R: La veritat és que no en sé res de cap revifament. Entenc que et refereixes al món editorial i jo d'això no n'estic ben informat. Suppose que com tots els escriptors vaig a la meua, escric el que em volta pel cap independentment de modes i mercats, i després ja veurem qui ho vol publicar. Sí que és cert, en tot cas, que el relat breu no ha gaudit mai d'autèntic prestigi en el nostre àmbit. En altres llocs crec que sí, per exemple en el món anglosaxó i en països hispanoamericans, però ací ha estat considerat una espècie de "gènere menor" amb relació a la novel·la. Els editors semblen poc inclinats a publicar-ne, no hi ha costum d'incloure'n a les revistes, ni tan sols als suplementes literaris... El perquè no el sé. Se sent dir que els contes es venen menys, però autors com Quim Monzó o Juan José Millás han assolit xifres considerables, no?

P: Amb els 'Contes per a extraterrestres' o amb el 'web' Sarcophilus.com ha posat en contacte la Xarxa i la literatura, en què es complementen l'una i l'altra?

R: La Internet és un conjunt de mitjans de comunicació que ofereixen noves i grans possibilitats. Qualsevol pot posar en marxa un lloc web o una llista de correu, i això et permet establir un contacte més directe amb els teus interlocutors, sense necessitat d'intermediaris, i crear fàcilment comunitats que comparteixen interessos o gustos, fins i tot salvant enormes distàncies físiques. Què té a veure això amb la literatura? Doncs, ara es parla molt dels drets d'autor, però tot sovint em fa l'efecte que els que més fort en parlen no són els autors, sinó els portaveus de la indústria del llibre o de màfies tipus SGAE. En realitat tots aquests defenen els seus interessos econòmics. Per a ells els drets de l'autor, teòricament garantits per la Llei de Propietat Intel·lectual, no són més que la moneda de canvi. Normalment es malvenen en el primer contracte signat amb una editorial per un miserable 8 o 10 % del PVP, quantitat que a sobre no sempre s'arriba a cobrar. I l'editorial mana sobre reedicions, traduccions, etc. Els drets de debò, els que em preocupen a mi, són uns altres: el dret a crear i expressar-me lliurement, el dret a fer arribar les meues creacions a qui vulga llegir-les... La Internet sí que m'ajuda a fer valdre aquests drets, però les editorials... diguem que només a vegades.